

og 2. decil (altså ringest og næstringest stillede tiendedele af indkomsttagerne) i 1974 havde henholdsvis 1,5 og 3,6% af indkomstmassen, i 1979 2,0 og 4,3%, mens den maksimale udjævningsprocent, dvs. den del af den samlede indkomstmasse der skal flyttes for at opnå en helt lige fordeling på deciler, faldt fra 25,0 til 22,1%. Dette kommenteres således: »Alt efter temperament og tilbøjelighed kan man glæde sig over at en vis tendens til udjævning har fundet sted, eller beklage at der kun har været tale om en meget beskedent udjævning«. Tallene ser så små ud. Men regner man efter ses det at 1. og 2. decil på fem år har haft stigninger på 33 og 17% af deres procentandele, endda i år med betydelig og stigende arbejdsløshed. Hvis det tempo kan holdes vil udjævningen være vidt fremskreden om en snes år. Og mon noget tidligere femår har udvist en større forandring i udjævningsprocenten? Så her bekræftes det gamle ord om øjnene der ser.

Den anden omstændighed der kan fortjene en kommentar er de to forord, det ene af Bent Hansen, det andet af LO-formanden selv, Knud Christensen (det var LO's kongres der i 1975 opfordrede regeringen til at nedsætte kommissionen). Bent Hansens indledningsord er de samme som hæftets titel. Lighed er temaet, og det gennemspilles påny i de fem siders konklusion til sidst i hæftet. Knud Christensen taler derimod om sammenhold og solidaritet og bruger kun glosen *lighed* i én sammenhæng, nemlig at Bent Hansen i forlængelse af omtalen af lønmodtagerrepræsentanternes forslag fremsætter »nogle personlige synspunkter om lighed«. LO-formandens diskrete forbehold kan ikke overraske. Nogle måneder før han skrev sit forord havde Metal tilkendegivet interesse for nært samvirke mellem de faglærtes organisationer, et af mange vidnesbyrd om at man føler sig truet af de senere årtiers fremherskende lighedskrav. Så er *solidaritet* et for alle mere acceptabelt ord i en LO-formands mund. Ganske vist tales der nu om dage om solidarisk lønpolitik sådan at forstå at de lavest lønnede skal have forholdsvis mest. Glosens betydningsindhold gennem tiderne burde undersøges. Det er min forhåndsformodning at der er sket en glidning. For *solidaritet* var da vist i første række det fængende ord der kaldte alle arbejdere til sammenhold i kampen for at fravriste arbejdsgiverne indrømmelser til alle, ikke noget med at kappe af hinandens velerhvervede rettigheder. Det er i hvert fald et ord der, bedre end *lighed*, lader sig forstå på såvel smede- som arbejdsmandsfacon.

Erik Rasmussen

Thomas T. Mackie & Richard Rose, *The International Almanac of Electoral History*, 2nd Edition, London: Macmillan, 1982, xiv + 422 s.

I 1974 udkom den første udgave af dette nyttige opslagsværk. Den mellemliggende periodes mange valg i de nu medtagne 24 lande har gjort det nødvendigt med en opdatering, som man i øvrigt løbende har kunnet følge forarbejderne til i *European Journal of Political Research*. Opdateringen går i alle tilfælde frem til udgangen af 1981. Da forfatterne også har benyttet lejligheden til at indføre forskellige småforbedringer, fjerne skønhedsfejl og vedføje oplysninger om euro-

og 2. decil (altså ringest og næstringest stillede tiendedele af indkomsttagerne) i 1974 havde henholdsvis 1,5 og 3,6% af indkomstmassen, i 1979 2,0 og 4,3%, mens den maksimale udjævningsprocent, dvs. den del af den samlede indkomstmasse der skal flyttes for at opnå en helt lige fordeling på deciler, faldt fra 25,0 til 22,1%. Dette kommenteres således: »Alt efter temperament og tilbøjelighed kan man glæde sig over at en vis tendens til udjævning har fundet sted, eller beklage at der kun har været tale om en meget beskedent udjævning«. Tallene ser så små ud. Men regner man efter ses det at 1. og 2. decil på fem år har haft stigninger på 33 og 17% af deres procentandele, endda i år med betydelig og stigende arbejdsløshed. Hvis det tempo kan holdes vil udjævningen være vidt fremskreden om en snes år. Og mon noget tidligere femår har udvist en større forandring i udjævningsprocenten? Så her bekræftes det gamle ord om øjnene der ser.

Den anden omstændighed der kan fortjene en kommentar er de to forord, det ene af Bent Hansen, det andet af LO-formanden selv, Knud Christensen (det var LO's kongres der i 1975 opfordrede regeringen til at nedsætte kommissionen). Bent Hansens indledningsord er de samme som hæftets titel. Lighed er temaet, og det gennemspilles påny i de fem siders konklusion til sidst i hæftet. Knud Christensen taler derimod om sammenhold og solidaritet og bruger kun glosen *lighed* i én sammenhæng, nemlig at Bent Hansen i forlængelse af omtalen af lønmodtagerrepræsentanternes forslag fremsætter »nogle personlige synspunkter om lighed«. LO-formandens diskrete forbehold kan ikke overraske. Nogle måneder før han skrev sit forord havde Metal tilkendegivet interesse for nært samvirke mellem de faglærtes organisationer, et af mange vidnesbyrd om at man føler sig truet af de senere årtiers fremherskende lighedskrav. Så er *solidaritet* et for alle mere acceptabelt ord i en LO-formands mund. Ganske vist tales der nu om dage om solidarisk lønpolitik sådan at forstå at de lavest lønnede skal have forholdsvis mest. Glosens betydningsindhold gennem tiderne burde undersøges. Det er min forhåndsformodning at der er sket en glidning. For *solidaritet* var da vist i første række det fængende ord der kaldte alle arbejdere til sammenhold i kampen for at fravriste arbejdsgiverne indrømmelser til alle, ikke noget med at kappe af hinandens velerhvervede rettigheder. Det er i hvert fald et ord der, bedre end *lighed*, lader sig forstå på såvel smede- som arbejdsmandsfacon.

Erik Rasmussen

Thomas T. Mackie & Richard Rose, *The International Almanac of Electoral History*, 2nd Edition, London: Macmillan, 1982, xiv + 422 s.

I 1974 udkom den første udgave af dette nyttige opslagsværk. Den mellemliggende periodes mange valg i de nu medtagne 24 lande har gjort det nødvendigt med en opdatering, som man i øvrigt løbende har kunnet følge forarbejderne til i *European Journal of Political Research*. Opdateringen går i alle tilfælde frem til udgangen af 1981. Da forfatterne også har benyttet lejligheden til at indføre forskellige småforbedringer, fjerne skønhedsfejl og vedføje oplysninger om euro-

paparlamentsvalgene fremstår bogen nu, i endnu højere grad end førsteudgaven, som et overordentligt nyttigt hjælpemiddel, som uden tøven kan anbefales.

Jørgen Elklit

Hans Kornø Rasmussen, *Danmarks handel med u-landene. En analyse af importen af forarbejdede varer 1972-1980*. København: Institut for Udenrigshandel, 1982. 258 s., 32,50 Kr.

Danmarks handel med u-landene har været genstand for betydelig politisk interesse i de senere år bl.a. som følge af vanskelighederne med at opretholde afsætningen på de traditionelle markeder. Denne konkrete analyse af Danmarks samhandel med u-landene giver en god faktisk baggrund for den videre diskussion herom. Specielt fordi den tydeliggør, at den danske eksport er stærkt indkomstelastisk, og den seneste tids begivenheder på oliemarkedet vil derfor have en dæmpende effekt på forsøget på at skabe ny eksportfremgang for Danmark. Hovedsigtet med bogen er at analysere importen af forarbejdede varer til Danmark fra u-landene, og analysen demonstrerer, hvor koncentreret den danske import er på nogle ganske få lande og ganske få varer. Først og fremmest varer indenfor to hovedgrupper: Beklædning m.v. og diverse industrivarer fra de ny industrialiserede lande: Hong Kong, Taiwan, Sydkorea m.fl. Det er således sektorer i dansk industri med en lav værditilvækst og et lavt lønniveau, der rammes hårdest af denne stigende import. Dette forhold kunne måske give anledning til andre politiske overvejelser end dem, der hidtil har været fremherskende i debatten om Danmarks placering i en ny international arbejdsdeling.

Hans-Henrik Holm